

14.4.2020

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

EU:n yhteensovitetuista toimista covid-19-pandemian ja sen seurausten
torjumiseksi
(2020/2616(RSP))

**Marco Zanni, Marco Campomenosi, Jérôme Rivière, Gerolf Annemans,
Ivan David, Jaak Madison, Sylvia Limmer**
ID-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma EU:n yhteensovitetuista toimista covid-19-pandemian ja sen seurausten torjumiseksi (2020/2616(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 6 artiklan a alakohdan,
 - ottaa huomioon kaikki EU:n toimielinten tähän mennessä ehdottamat aloitteet vuoden 2019 koronavirusepidemian (covid-19) torjumiseksi,
 - ottaa huomioon neuvoston ja komission 16. huhtikuuta 2020 antamat julkilausumat EU:n koordinoitusta toiminnasta covid-19-pandemian ja sen seurausten torjumiseksi,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että covid-19 on koronavirus 2:n (SARS-CoV-2) aiheuttama vakava akuutti hengitystieoireyhtymä; ottaa huomioon, että ensimmäinen covid-19-tapaus diagnosoitiin Kiinassa marraskuussa 2019; ottaa huomioon, että virus on sittemmin levinnyt nopeasti eri puolille maailmaa;
- B. ottaa huomioon, että Kiinan hallitus oli tietoinen uuden viruksen leviämisestä hyvissä ajoin ennen kuin Maailman terveysjärjestölle (WHO) ja muulle maailmalle ilmoitettiin virallisesti;
- C. ottaa huomioon, että yli 1,5 miljoonaa ihmistä maailmassa on diagnosoitu covid-19-tartunnan saaneiksi ja yli 100 000 ihmistä on kuollut tartunnan seurauksena; ottaa huomioon, että WHO julisti 11. maaliskuuta 2020 covid-19-epidemian maailmanlaajuiseksi pandemiaksi;
- D. ottaa huomioon, että covid-19:n vakavuus ei johdu pelkästään siitä, että se aiheuttaa korkeita kuolleisuuslukuja tiettyjen väestöryhmien, kuten vanhusten ja niiden henkilöiden, joilla on taustasairauksia, keskuudessa, vaan myös sairaaloiden rajallisten valmiuksien ylikuormittumisesta; ottaa kuitenkin huomioon, että vielä ei ole tarkkoja tilastotietoja tai tieteellisiä tietoja viruksen aiheuttamasta kuolleisuudesta tietyissä ikäryhmissä ja sen leviämisestä väestön keskuudessa, mikä johtaa epävarmuuteen siitä, miten viruksen suhteen olisi toimittava; ottaa huomioon, että covid-19 voi levitä vielä oireettomista henkilöistä, jolloin ihmiset voivat levittää virusta tietämättään;
- E. ottaa huomioon, että covid-19-rokotteen kehittäminen ja testaus vievät useita kuukausia; toteaa, että hoitoa ei ole tällä hetkellä saatavilla;
- F. ottaa huomioon, että useimmat jäsenvaltiot alkoivat vasta maaliskuussa 2020 panna täytäntöön vakavia toimenpiteitä, joilla pyrittiin rajoittamaan epidemian leviämistä; ottaa huomioon, että näihin toimenpiteisiin kuuluu hätätilan julistaminen, joka on rajoittanut kansalaisten perusoikeuksia; ottaa huomioon, että useimmissa jäsenvaltioissa

toteutettujen toimenpiteiden tavoitteena on ”madaltaa käyrää” välttämällä sosiaalista kanssakäymistä;

- G. ottaa huomioon, että komission ensimmäisistä koordinoituista toimenpiteistä epidemian torjumiseksi ilmoitettiin vasta 13. maaliskuuta eli useita viikkoja sen jälkeen, kun ensimmäiset tapaukset havaittiin Euroopassa;
- H. ottaa huomioon, että Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskus (ECDC) on EU:n virasto, jonka tavoitteena on vahvistaa unionin kykyä torjua tartuntatauteja; toteaa, että sen tärkeimpiä tehtäviä ovat seuranta, epidemiatiedon kerääminen, reagointi, tieteellinen neuvonta, mikrobiologia, valmius, kansanterveyskoulutus, kansainväliset suhteet ja terveysviestintä;
- I. ottaa huomioon, että Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH) on ollut täysin tehoton koronaviruskriisin käsittelyssä, vaikka sillä on huomattavat resurssit ja edustustot lähes kaikissa maailman maissa;
- J. ottaa huomioon, että tällä maailmanlaajuisella pandemialla on merkittäviä geopoliittisia vaikutuksia, mukaan lukien poliittinen epävakaus uusilla alueilla ja olemassa olevan poliittisen epävakauden heikentyminen entisestään, maailmanlaajuinen taantuma ja taloudelliset haasteet, sosiaaliseen ja taloudelliseen eriarvoisuuteen liittyvät seuraukset, suorat vaikutukset luonnonvarojen markkinoihin ja tiettyjen maiden aseman uudelleenmäärittely niiden maailmanlaajuisissa toimitusketjuissa;
- K. ottaa huomioon, että kriisistä johtuvat strategisten alojen toimitusongelmat ovat tuoneet esiin omavaraisuuden menettämisen ja Euroopan teollisuuden suuren riippuvuuden tuotannosta kolmansissa maissa, varsinkin Kiinassa, erityisesti strategisilla aloilla, kuten auto-, lääke- ja elektroniikkateollisuudessa;
- L. ottaa huomioon, että koronaviruksen aiheuttama kriisi osoittaa Euroopan maataloustuotannon merkityksen ja että on tärkeää, että se kykenee vastamaan kotimaiseen kysyntään; ottaa huomioon, että samalla tietyt kolmansista maista peräisin olevat tuonnit romahtavat tämän viruksen aiheuttaman maailmankaupan uudelleenjärjestelyn vuoksi;
- M. ottaa huomioon, että lainvalvontaviranomaisilla, myös vankilahenkilöstöllä, on kriisin aikana keskeinen rooli hätätoimenpiteiden noudattamisen valvonnassa ja että usein niillä ei ole käytössään asianmukaisia suojavarusteita erittäin arkaluontoisten tehtäviensä hoitamiseksi;
- N. ottaa huomioon, että covid-19-epidemiolla on valtava vaikutus yhteiskuntiimme ja talouteemme, työmarkkinoihimme ja sosiaalijärjestelmiimme;
- 1. ilmaisee vilpittömän osanottonsa kaikille niille, jotka ovat menettäneet läheisiä covid-19-epidemian vuoksi; ilmaisee kiitollisuutensa epidemian torjunnan eturintamassa oleville keskeisille palveluille, muun muassa lääkintähenkilöstölle, lainvalvontaviranomaisille sekä elintarvikkeiden tuotantoon ja jakeluun osallistuville;
- 2. ilmaisee syvän huolensa covid-19-tartuntojen valtavasta määrästä, covid-19-oireisten potilaiden määrän kasvusta ja pandemian aiheuttamien kuolemantapausten jatkuvasta

lisääntymisestä; on erityisen huolissaan tilanteesta Espanjassa ja Italiassa, joissa epidemia on koetellut ankarimmin, ja on syvästi huolissaan sairaaloiden tilanteesta, kun välitöntä hoitoa tarvitsevien potilaiden määrä on lähes ylivoimainen; ilmaisee suuren ihailunsa ja mitä syvimmän kiitollisuutensa kaikkia terveydenhuollon tarjoajia kohtaan;

3. muistuttaa, että julkinen terveydenhuolto ja sosiaaliturva eivät kuulu EU:n vaan jäsenvaltioiden toimivaltaan ja ovat kunkin jäsenvaltion painopisteiden mukaisia;
4. pitää valitettavana, että pandemian etenemisestä huolimatta useimmat jäsenvaltioiden hallitukset ovat olleet täysin valmistautumattomia, mistä osoituksena ovat fyysisten suojarusteiden puute sekä pandemian tehokasta torjuntaa koskevien suunnitelmien puuttuminen; panee merkille, että komissio on seurannut passiivisesti epidemian puhkeamista EU:ssa eikä ole kiinnittänyt huomiota tilanteen kehittymiseen dramaattiseksi terveyskriisiksi, sosiaalliseksi kriisiksi ja talouskriisiksi; on hämmästynyt siitä, että hallitukset eivät ole seuranneet tai olleet kiinnostuneita seuraamaan kriisiä sen kehittyessä Kiinassa;
5. muistuttaa, että EU:lla on toimivalta toteuttaa toimia, joilla tuetaan, koordinoidaan tai täydennetään jäsenvaltioiden toimia ihmisten terveyden suojelemiseksi; panee merkille, että komissio on täysin epäonnistunut mielekkäässä toiminnassa, jolla autetaan jäsenvaltioita koordinoimaan ja täydentämään toimiaan; pitää tämän valossa valitettavana, että komissio ei ole täyttänyt sille perussopimuksissa annettua toimeksiantoa; kehottaa siksi säilyttämään jäsenvaltioiden itsemääräämisoikeuden, koska valtiolla on edelleen parhaat valmiudet vastata kansanterveyteen kohdistuviin uhkiin;
6. pyytää arvioimaan asianmukaisesti ECDC:n roolia ja toimintaa, jotta voidaan arvioida, onko se epäonnistunut tehtävässään;
7. pitää myönteisenä tiettyjen jäsenvaltioiden tai jäsenvaltioissa toimivien yksityisten tahojen antamaa vapaaehtoista kahdenvälistä apua, kuten potilaiden ottamista, suojarusteiden antamista tai lääkäreiden lähettämistä;
8. pitää valitettavana, että lähes kaikissa jäsenvaltioissa on vakava pula suojaruuvista, hengityssuojaimista ja desinfiointiaineista; katsoo, että tämä puute olisi voitu estää, jos jäsenvaltiot ja komissio olisivat reagoineet epidemiaan ennakoivammin; panee huolestuneena merkille, että eräät jäsenvaltiot ovat neuvoneet suurta yleisöä olemaan käyttämättä hengityssuojaimia, joiden on osoitettu vähentävän tartuntaa Itä-Aasian yhteiskunnissa; katsoo, että tällaista disinformaatiota levitetään siksi, että suojavälineistä on pulaa;
9. panee merkille komission lainsäädäntöehdotuksen lääkinnällisiä laitteita koskevan asetuksen täytäntöönpanon lykkäämisestä (COM(2020)0144); kehottaa komissiota arvioimaan vuoden loppuun mennessä, vastaako tämä asetusta covid-19-kriisin aiheuttamiin uusiin haasteisiin, ja laatimaan tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen sen tarkistamiseksi;
10. katsoo, että komission ja useimpien jäsenvaltioiden hallitusten passiivisuus kriisin varhaisessa vaiheessa johti siihen, että tarvittiin paljon rankempaa vastausta covid-19-epidemiaan; katsoo, että EU:n ulkorajojen varhainen sulkeminen tai jopa

järjestelmälliset ruumiinlämmön tarkastukset lentoasemilla olisivat saattaneet tehdä EU:n sisärajojen sulkemisen tarpeettomaksi; pitää erityisen valitettavana, että yksi ulkorajojen sulkemisen vastaisista argumenteista on ollut se, että se hyödyttäisi niin sanottuja oikeistopopulisteja, ja että sulkematta jättämistä koskeva päätös on saattanut tuhannet jäsenvaltioiden kansalaiset tarpeettomasti alttiiksi tartunnoille ideologisten syiden ja poliittisen välineellistämisen takia;

11. katsoo, että Etelä-Koreassa käytetyn testaus- ja jäljitysstrategian varhainen täytäntöönpano olisi voinut johtaa infektioiden tunnistamiseen, tautikeskittymien eristämiseen ja siten covid-19:n vaikutusten minimoimiseen; katsoo, että tällaisen testauksen puuttuminen on edellyttänyt sulkutoimien ja rajoitusten asettamista kaikkialla EU:ssa;
12. vaatii, että kriisin vakavuuden vuoksi sen ratkaiseminen on asetettava kaikkien muiden hankkeiden edelle; kehottaa EU:ta varmistamaan, että jäsenvaltioilla on riittävät varat, jotta ne voivat viipymättä tehdä tarvittavat investoinnit pk-yritysten ja julkisen terveydenhuollon tukemiseksi; kehottaa komissiota antamaan jäsenvaltioille mahdollisuuden toteuttaa kaikki tarvittavat rahoitus- ja veroimenpiteet yritysten tukemiseksi, myös vähentämällä sääntelypaineita, esimerkiksi luomalla välineitä, joilla helpotetaan sääntöjen noudattamista silloin, kun tavanomaiset mekanismit osoittautuvat hankaliksi;
13. kehottaa Eurooppa-neuvostoa mukauttamaan poliittiset painopisteensä uudelleen ja komissiota supistamaan radikaalisti kriisiä edeltävää sääntelytavoitettaan; katsoo, että nyt on aika asettaa pragmatismi etusijalle ja lykätä komission työohjelmaan sisältyviä uusia lainsäädäntöaloitteita;
14. kehottaa kohdentamaan seuraavan monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 painopisteet kokonaan uudelleen ottaen huomioon pandemian sosioekonomiset vaikutukset keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä; kehottaa käyttämään ilmastotoimien valtavirtaistamiseen suunnitellut määrärahat covid-19-epidemiaan liittyviin toimenpiteisiin;
15. kehottaa puhemiehistöä, joka vastaa parlamentin vuotuisen talousarvion laatimisesta, laatimaan strategian, jolla siirretään toimielimen toiminnan pysäyttämisestä saadut säästöt niiden jäsenvaltioiden tukemiseen, joihin covid-19-epidemia on vaikuttanut erityisen voimakkaasti;
16. kehottaa EU:ta keskeyttämään välittömästi kaikki unionin ulkopuolisiin maantieteellisiin alueisiin ja rakenteisiin kohdistetut toimet sekä kaikki mahdollisesti suunnitellut toimet, lukuun ottamatta toimia, joilla suoraan vahvistetaan unionin ulkorajoja ja varmistetaan oikeusvaltion kunnioittamisen taso ja kansalaisten yleinen suojeleminen EU:n jäsenvaltioissa; kehottaa osoittamaan EU:n ulkoisiin toimiin tarkoitettuja unionin varoja toimiin, joilla pyritään suojelemaan jäsenvaltioiden kansalaisia ja eurooppalaista elämäntapaa pandemian aikana ja sen jälkeen;
17. pitää valitettavana, että eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetut kansanterveyttä koskevat maakohtaiset suositukset ovat osoittautuneet haitallisiksi kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien selviytymiskyvyn kannalta vakavan terveysuhkan sattuessa;

18. panee merkille Euroopan keskuspankin (EKP) päätökset ja niiden vaikutukset rahoitusmarkkinoihin; torjuu kaikki yritykset käyttää kriisiä euroalueen yhä tiiviimmän yhdentymisen edistämiseen velkojen yhteisvastuumekanismien tai ehdollisuusmekanismien avulla;
19. panee merkille hyödyt, joita saadaan tilapäisistä puitteista valtiontukitoimenpiteille, joilla tuetaan taloutta covid-19-epidemian aikana, annetusta komission tiedonannosta (C(2020)1863), jonka mukaan jäsenvaltiot voivat säilyttää taloudellisen toiminnan jatkuvuuden covid-19-epidemian aikana ja sen jälkeen; korostaa, että on tärkeää jatkaa tämän joustavuuden ja lisävälineiden varmistamista pitkällä aikavälillä niin kauan kuin se on tarpeen, jotta kaikki yritykset voivat tarjota tavaroitaan ja palvelujaan joutumatta kärsimään epäoikeudenmukaisista kaupan esteistä EU:ssa ja EU:n ulkopuolisilla markkinoilla covid-19-epidemian seurauksena;
20. kehottaa asettamaan etusijalle toiminnan jatkamista edistävät suorat tuet pk-yrityksille, käsityöläisille, kauppiaille, itsenäisille ammatinharjoittajille ja viljelijöille, jotka muodostavat valtaosan Euroopan maiden työpaikoista ja tarjoavat suurimman osan alueiden elämän kannalta välttämättömistä palveluista;
21. kehottaa jäsenvaltioita keräämään johdonmukaisia kansallisia tietoja viruksen vaikutuksista ja erityisesti sen tappavuudesta, tutkimaan ja parantamaan tietojen vertailtavuutta sekä asettamaan ne saataville tutkimusta ja poliittisia päätöksiä varten; kehottaa teettämään riippumattoman kansainvälisen tutkimuksen, johon liittyy valtuudet vieraila Kiinassa sekä tarkastaa ja tutkia, mitä siellä todella tapahtui; katsoo myös, että Kiina on asetettava vastuuseen siitä, että se on yrittänyt levittää valheellista propagandaa, jolla syy virusepidemian puhkeamiseen Wuhanissa siirretään toiselle maalle;
22. kehottaa aktivoimaan kauppasopimusten suojalausekkeet maatalous- ja kalastusalan suojelemiseksi; kehottaa komissiota tunnustamaan, että lyhyet jakelukanavat soveltuvat parhaiten kuluttajien elintarvikehuollon turvaamiseen ja maanviljelijöiden kohtuullisten tulojen takaamiseen; vaatii poikkeuksia, joiden avulla viljelijöitä voidaan auttaa;
23. kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan ulkorajojen valvontaa, jotta voidaan rajoittaa kansainvälisiä kuljetuksia terveyskriisin aikana ja asettaa etusijalle elintarvikkeiden, polttoaineiden, lääkkeiden, suojarusteiden ja lääkinnällisten laitteiden kuljetukset;
24. kehottaa toimivaltaisia kansallisia viranomaisia vahvistamaan markkinavalvontaa, jotta voidaan ehkäistä kuluttajille aiheutuvia haittoja ja jakaa tietoa väärinkäytöksistä (harhaanjohtavat väitteet hinnankorotusten syistä tai covid-19:ään liittyvät huijaukset);
25. korostaa, että on äärimmäisen tärkeää säilyttää strategiset alat ja tärkeiden strategisten tarvikkeiden, kuten lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden, tuotanto EU:ssa, jotta voidaan kääntää nykyinen tilanne, jossa suurin osa toimitusketjusta on siirretty muualle eikä se ole EU:n jäsenvaltioiden valvonnassa ja helposti niiden saatavilla;
26. katsoo, että globaalit toimitusketjut ovat kohtuuttoman pitkiä; varoittaa, että toimitusketjujen jatkuvat häiriöt, jotka johtuvat esimerkiksi sulkutoimista ja rajoituksista, uhkaavat EU:n jäsenvaltioiden taloutta, joka on olennaisessa asemassa vaurauden, tulojen ja hyvinvoinnin kannalta; kehottaa jäsenvaltioita miettimään, miten

voidaan tukea strategisen tuotannon siirtämistä, suojata yritysten pääomaa ulkoisilta yritysostoilta ja lyhentää logistiikkaketjuja;

27. kehottaa jäsenvaltioita tukemaan työssäkäyviä vanhempia, jotka pitävät terveydenhuoltojärjestelmämme ja muut tärkeät palvelumme toiminnassa, ja auttamaan heitä löytämään lastenhoitoratkaisuja varmistamalla, että jos toinen vanhemmista on terveydenhuollon ammattilainen, hoitotyössä, sotilas tai poliisi, toisella vanhemmalla on oikeus työskennellä kotoa käsin tai ainakin osa-aikaisesti niin, että voi huolehtia lapsista;
28. vastustaa kaikkia ehdotuksia, jotka helpottaisivat vankien varhaista vapauttamista viruksen leviämisen vähentämiseksi; korostaa, että vaikka tällaisten toimenpiteiden terveysvaikutukset olisivat epävarmoja, ne heikentäisivät oikeusvarmuutta, oikeusvaltioperiaatetta ja rikoksen uhrien oikeuksia;
29. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita tehostamaan rajavalvontaansa laittoman maahanmuuton estämiseksi, jotta voidaan poistaa viruksen Eurooppaan leviämistä koskevan riskin kasvu; vastustaa kaikkia ehdotuksia, jotka edistäisivät turvapaikanhakijoiden pikaista vapauttamista suljetuista turvapaikkakeskuksista; kehottaa EU:ta kannustamaan kaikkia jäsenvaltioita varmistamaan turvalliset kollektiiviset ja suljetut asunnot kaikille EU:ssa tällä hetkellä laittomasti oleskeleville kolmansien maiden kansalaisille, kunnes he voivat palata vapaaehtoisesti tai muulla tavoin alkuperämaahansa;
30. kehottaa jäsenvaltioita lisäämään testausvalmiuksiaan, jotta voidaan kerätä tarkempia tietoja viruksen aiheuttamasta kuolleisuudesta;
31. panee merkille, että hallitusten toteuttamalla hätätoimenpiteillä on vakavia vaikutuksia kyseisten jäsenvaltioiden demokraattisissa perustuslaeissa turvattuihin perusoikeuksiin; varoittaa tällaisten rajoitusten vaaroista ja kehottaa siksi jäsenvaltioita laatimaan strategian, jonka avulla yhteiskunta voi palata normaalitilaan; kehottaa lopettamaan sulkutoimet niin pian kuin se on kohtuudella mahdollista ja asianmukaista;
32. torjuu komission ehdotuksen tietojen vaatimisesta telepalvelujen tarjoajilta; kehottaa jäsenvaltioita pyytämään yksilöllistä suostumusta ennen kuin otetaan käyttöön sovelluksia, joilla seurataan liikkeitä, kontakteja ja terveystietoja;
33. kehottaa EU:ta edistämään kriisin ratkaisemista nykyisessä institutionaalisessa kehityksessään; torjuu kehotuksen jatkaa EU:n innovatiivisia institutionaalisia uudistuksia, koska jäsenvaltioilla, joiden on määrä vastata kriisiin, on paremmat valmiudet torjua kriisiä tehokkaasti; korostaa kuitenkin, että tarvitaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa;
34. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.